

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Bhar.II.588/2007/5. szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Debreceni Ítéltábla mint harmadfokú bíróság Debrecenben, a 2008. évi február hó 13. napján tartott nyilvános ülés alapján meghozta a következő

Ítéletet:

A hivatalos személy által elkövetett bűnpártolás büntette miatt vádlott ellen indított büntetőügyben a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság 2007. évi szeptember hó 25. napján kihirdetett 1.Bf. 89/2007/3. számú ítéletét megváltoztatja és a vádlottat a hivatalos személyként elkövetett bűnpártolás büntette miatt emelt vád alól felmenti.

Indokolás:

A Nyíregyházi Városi Bíróság 24.B.662/2006/10. számú 2006. november 22. napján kihirdetett ítéletében vádlottat az ellene hivatalos személy által elkövetett bűnpártolás büntette miatt emelt vád alól felmentette. A másodfokon eljáró Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság 2007. szeptember hó 25. napján megtartott nyilvános ülésen meghozott és kihirdetett Bf. 89/2007/3. számú ítéletében a vádlott bűnösségét megállapította hivatalos személy által elkövetett bűnpártolás büntetésében és ezért őt összesen 200 000,-Ft pénzbüntetésre ítélte.

A másodfokú ítélet ellen a vádlott és védője jelentett be fellebbezést felmentésért.

A vádlott fellebbezésének indokai között kifejtette azt, hogy a hamis tanúzás és a bűnpártolás halmazata látszólagos, a cselekmény csak hamis tanúzásnak minősül, amely bűncselekmény alól őt a bíróság jogerősen felmentette. A Btk. 244. § (1) bekezdés b/ pontjában meghatározott bűnpártolásnak a büntetőeljárás megghiúsítására törekvésben megjelölt elkövetési formája célzatos, amely célzat egyáltalán nem bizonyított, és kétséget kizáróan nem lehet erre a tényre következtetni, így annak megállapítása iratellenes. Ennek ellenkezőjét támasztja alá az a tény, hogy miután az ügyeletes jelentést tett felé, azonnal intézkedett a rendőri intézkedés kivizsgálására, a szükséges eljárás megtételére, továbbá az eljárásra hatáskörrel és illetékességgel rendelkező ügyészégi nyomozóhivatal

értesítésére a vizsgálatot végző nyomozón keresztül. A célzat hiányát támasztja alá álláspontja szerint az a tény is, hogy sem a vizsgálat, sem pedig az azt követő eljárás során senkit nem befolyásolt és nem kívánt befolyásolni, amit az eljárás során rögzített tanúvallomások igazolnak. Erre lehet következtetni véleménye szerint az alapügyben eljáró bíróságok ítéleteiből, amelyek szerint csak a Btk. 361. § (1) bekezdés a/ pontjában meghatározott előjárói intézkedés elmulasztásának vétsége állapítható meg a terhére, amely bűncselekmény büntethetősége figyelemmel az elkövetés idejére, már elévült.

Továbbra is fenntartotta azt az álláspontját, mely szerint az alapügyben konkrét eljárást ő nem folytatott, ezért nem állapítható meg a bűnpártolásnak a hivatalos eljárása alatt megvalósuló elkövetési fordulata.

A Debreceni Fellebbviteli Főügyészség Bf.414/2007/1-I. számú átiratában az első és másodfokon eljáró bíróságok által megállapított tényállást teljességgel helytállónak, megalapozottnak tartotta, s az ahhoz igazodó jogi következtetéseit is kifogástalannak. Perjogi szabályszegéseket nem talált, így az ítéletet felülbírálatra alkalmasnak jelölte meg. A fellebbviteli főügyészség kifejtette, hogy a rendőri ügyeleti készenléti szolgálatban a szolgálattelvő bármely aktív vagy passzív megnyilvánulása így intézkedése vagy mulasztása, amennyiben a magatartás jogszabályban előírt vagy szolgálati feladatkörben szabályozott, az hivatalos személyként hivatali eljárás keretében tanúsított magatartás. A konkrét ügyben a hivatali bűncselekmény sértettjével kapcsolatos feljelentést követően a vádlott szolgálati jogkörében eljárva, és szolgálati kötelezettségét teljesítve utasította a r. zászlós ügyeletes tisztet az eset kivizsgálása iránti intézkedésre. A Rendőrségi törvény 13. §-ának (1) bekezdésének rendelkezésén alapuló, a 3/1995./III.1./ BM. rendelet 6. § (1) bekezdése által is hivatkozott intézkedési kötelezettségét azonban késedelmesen, s kényszeredetten teljesítette. A fellebbviteli főügyészség átirata kifejtette még, hogy a rendőr, ha az R. 12. § (1) bekezdése alapján bűncselekmény miatt feljelentést tesz, ezzel büntetőeljárást kezdeményez. Eljárására az elkövetés időpontjában hatályban volt Be. (1973. évi I. tv.) 122. § (2) bekezdésének rendelkezése is irányadó, amely a bizonyítási eszközök megjelölésének kötelezettségét is előírja. Ez által a vádlottat nem csupán r. főtörzsőrmester, mint elkövető megnevezésének kötelezettsége terhelte (R.12. § (1) bek.), hanem saját észlelése, mint lehetséges bizonyítási eszköz (tanúvallomás) tartalmának közlése is jogszabályi elvárás volt vele szemben. E lényeges információk elhallgatása, majd a nyomozóhivatal eljárásában az utóbbi tartalmának büntethetőséget nélkülöző meghamisítása a büntetőeljárás megghiúsítását célzó bűnös szándékot igazol.

A harmadfokú eljárásban megtartott nyilvános ülésen a fellebbviteli főügyészség írásbeli átiratát fenntartotta, és abban csupán annyi pontosítást tett, hogy elírás történt a tényállásban ugyanis az alapcselekmény valójában 2002. júliusában történt. A harmadfokú eljárásban kifejtett ügyészi álláspont szerint a vádlott legkésőbb a rendőri erőszak befejezésekor azaz 23 órakor köteles lett volna büntetőeljárás iránt intézkedni, azonban rendőr-főhadnagy vizsgálati eljárását csak az ügyeletes tiszt 2002. július 14-én hajnali 01 óra és 02 óra között történt jelentése alapján kezdeményezte a vádlott. Eddigre már a sértett családja részéről rendőrségi feljelentés történt 23 óra 10 perckor, továbbá az ügyeletes orvos részéről a főkapitányság központi ügyeletére bejelentés történt hajnal 0 óra 55 perckor. A vádlott tehát a tőle függetlenül lezajlott történések, mint objektív

körülmények kényszerítő ereje folytán teljesítette elkésetten a hivatali kötelességét. Az elkövetéskor hatályos 3/1985. BM rendelet 12. § (1) bekezdése már nincs hatályban, de a 62/2007. /XII. 23.) IM rendelet 20. § (1) bekezdése pontosan ugyanezt a szöveget tartalmazza a feljelentési kötelezettség megtételére nézve.

A Debreceni Ítéltábla a vádlott és a védő másodfellebbezését az alábbiak szerint alaposnak találta.

A másodfokú bíróság ítélete helyesen mutatott rá, hogy a Be. 386. § (1) bekezdés a/ pontjára alapítottnak a másodfokon hozott határozat ellen fennáll a (másod) fellebbezés lehetősége. A Be. 386. § (1) bekezdés a/ pontja szerint a másodfokú bíróság ítélete ellen fellebbezésnek van helye a harmadfokú bírósághoz, ha a másodfokú bíróság a büntetőjog szabályainak megsértésével olyan vádlott bűnösségét állapította meg, illetőleg olyan vádlott kényszergyógykezelését rendelte el, akit az elsőfokú bíróság felmentett vagy vele szemben az eljárást megszüntette. A Be. 387. § (1) bekezdése alapján a harmadfokon eljáró Debreceni Ítéltábla a fellebbezéssel megtámadott másodfokú ítéletet és az azt megelőző első- és másodfokú bírósági eljárást - függetlenül attól, hogy ki fellebbezett - felülbírált abból a szempontból is, hogy az eljárási szabályokat az elsőfokú illetőleg a másodfokú bírósági eljárásban megtartották-e valamint, hogy a másodfokú ítélet megalapozott-e. A Be. 388. §-ának (1) bekezdése alapján a harmadfokú bíróság a határozatát az első- és másodfokon eljáró bíróságok által megállapított tényállásra alapította tekintve, hogy az megalapozott, s a Be. 351. § (2) bekezdésében rögzített megalapozatlansági hibáktól nem szenved.

Csupán a másodfokon eljáró Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság ítélete indokolása 8. oldal 4. bekezdésében szükséges 2000. július hó 13-ról 14. napjára történő hivatkozást pontosítani 2002. július hó 13-ról 14. napjára virradó éjszakára. Ezen nyilvánvaló elírási hiba kijavítása is a helyesen megállapított tényállás alapján történt.

A helyesen megállapított tényállásból azonban az eljáró megyei bíróság tévesen következtetett a vádlott bűnösségére.

A tényállás tartalmazza, hogy

1. a vádlott és társai ellen indított Ny.232/2002. számú ügyben az ügy lényeges körülményeire valótlan vallomást tett, hiszen azt nyilatkozta, hogy az intézkedés során egyik kollegája sem bántalmazta a négy intézkedés alá vont személyt,
2. vádlott és rendőr-főtörzsőrmester ellen külön feljelentést nem tett,
3. a Nyírbátori Rendőrkapitányság akkori vezetője és a vizsgálatot végző rendőr-főhadnagy részére nem tett arról jelentést, hogy rendőr-főtörzsőrmester által elkövetett bűncselekmény szemtanújaként az ügyben bizonyítandó tényről tudomása van.

Az ügyben az irányadó Büntető törvénykönyvbeli tényállások a következők:

A

Btk. 244. § (1) bekezdés b/ pontja alapján aki anélkül, hogy a bűncselekmény elkövetőjével az elkövetés előtt megegyezett volna,

b/ a büntetőeljárás sikerét meghiusítani törekszik vétséget követ el, és 1 évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő. Ugyanezen paragrafus (3) bekezdés b/ pontja alapján a büntetés büntett miatt 5 évig terjedő szabadságvesztés, ha bűnpártolást hivatalos személy eljárása során követi el.

A Btk. 350. § (1) bekezdése szerint aki fontos szolgálati ügyben kellő időben nem tesz jelentést vagy valótlan jelentést tesz vétséget követ el és 1 évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő,

a (2) bekezdés szerint a büntetés büntett miatt 3 évig terjedő szabadságvesztés, ha bűncselekményből a szolgálatra jelentős hátrány származik.

A Be. 361. § (1) bekezdése szerint aki előjárói köteleességét megszegve

a/ az alárendelt köteleességszegésének vagy bűncselekményének megakadályozására illetve felelősségrevonására a szükséges intézkedést elmulasztja vétséget követ el, és 1 évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

A (2) bekezdés alapján, ha a bűncselekmény a szolgálatra a fegyelemre vagy a közbiztonságra jelentős hátránnyal jár a büntetés büntett miatt 5 évig terjedő szabadságvesztés.

Jelen büntetőügyben az elsődleges jogkérdés annak eldöntése, hogy a Btk. 350. §-ában foglalt jelentési kötelezettség megszegése illetőleg a Btk. 361. §-ában foglalt előjárói intézkedés elmulasztása milyen viszonyban áll a Btk. 244. § (1) bekezdés b) pontjában meghatározott tárgyi bűnpártolással.

Az alapügyben első fokon eljáró Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság a 2004. február 20. napján kihirdetett 1.B.929/2003/26. számú ítéletében, amely a Fővárosi Ítéltábla 1.Bf.571/2004/6. számú ítéletével 2005. június hó 14. napján emelkedett jogerőre, megállapítja, hogy IV.r. vádlott a valóság feltárása esetén magát a Btk. 361. § (1) bekezdés a/ pontjában írt előjárói intézkedés elmulasztásának a vétségével vádolta volna a járőrök szolgálati előjárójaként, ami a Btk. 241. § (1) bekezdésének a/ pontjában foglaltak szerint kizárja a bűnösségét az ellene büntetőügyben elkövetett hamis tanúzás büntette miatt emelt vádak vonatkozásában.

Ezen alapeljárásban további bűncselekmény, így a tárgyi bűnpártolás nem merült fel és ezzel a jogi következtetéssel a Debreceni Ítéltábla is egyetértett.

Szükséges megjegyezni, hogy a Katonai Főügyészség Bf.VI.127/2005. számú 2005. július 8-án kelt határozata is ezt az álláspontot tette magáévá. A vádlott, mint állományilletékes parancsnok aki a bűnüldözésre hivatott hatóság tagja is, amennyiben nem tesz feljelentést az alárendelt általa észlelt bűncselekmények miatt, a bűnpártolást akkor valósítja meg, ha a feljelentés kifejezetten abból a célból mulasztja, hogy alárendeltjét az eljárás alól mentesítse. A határozat szerint a rendelkezésre álló adatokból viszont nem lehet azt a következtetést levonni, hogy rendőr-őrnagy a feljelentést ebből a célból mulasztotta volna el. Ennek a megállapítására még az sem ad alapot, hogy rendőrőrnagy a nyomozás során hamis tanúvallomást tett, figyelemmel arra, hogy a valóság esetén önmagát vádolta volna a bűncselekmény elkövetésével. Mulasztása önmagában egyéb értékelhető körülmény

hiányában nem bűnpártolás, hanem az előjárói intézkedés elmulasztása bűncselekményének megállapítására alkalmas.

A Debreceni Ítéltábla az ügy jogi megítélésénél irányadó Büntető Törvénykönyv különös részi tényállásokat valamint az irányadó bírói gyakorlatot megvizsgálva megállapította, hogy a Btk. 361. §-ában rögzített előjárói intézkedés elmulasztása nem szükségszerűen jár együtt a Btk. 244. § (1) bekezdés b/ pontjában meghatározott bűnpártolás megvalósulásával. A BH 1983/269 számú jogeset óta töretlen a gyakorlat abban, hogy nem előjárói intézkedés elmulasztásának vétségét, hanem hivatalos személy által elkövetett bűnpártolás büntetettét valósítja meg a bűnüldöző hatóság tagja, akinek a bűncselekmény feljelentése hivatali kötelessége és azt célzatosan azért mulasztja el, hogy ezáltal a büntetőeljárás sikerét megghiúsítsa. A Btk. 361. § (1) bekezdés a/ pontjában rögzített bűncselekmény jellegzetesen mulasztással, a kötelesség teljesítésének hanyagságból, felületességből történő elhanyagolásával valósítható meg. Az olyan esetben, amikor az előjáró egyben a bűnüldöző hatóság tagja vagy beosztásánál fogva köteles a bűncselekmény miatti eljárást folyamatba tenni, s ez célzatosan azért mulasztja el, hogy beosztottját az eljárás alól mentesítse, a cselekmény már nem a katonai vétség, hanem bűnpártolás büntetteként értékelendő. A Btk. 361. §-ának megállapítására az előjárónak az alárendelttel összefüggő kötelességszegés esetén van lehetőség.

A BH 1997/164. számú jogesetben a Legfelsőbb Bíróság (Bf.V.1076/1996.) azt fejtette ki, hogy a Btk. 244. § (1) bekezdés b/ pontjába ütköző bűnpártolás büntetettét valósította meg a parancsnoki hatáskörrel rendelkező vádlott azzal a magatartásával, hogy alárendeltjét bűncselekmény megállapítására alkalmas cselekményei miatt nem jelentette fel és ezzel a büntetőeljárás megghiúsítására törekedett. Ezt a célt szolgálta azzal, hogy az eljárás megindításának szükségszerű előfeltételét, a feljelentést elmulasztotta. Az alárendelt büntetőjogi felelősségre vonása iránti eljárási cselekmények szándékos elmulasztása nem az enyhébb megítélésű a Btk. 361. § (1) bekezdésének a/ pontja szerinti előjárói intézkedés elmulasztásának vétségét, hanem a Btk. 244. §-a szerinti bűnpártolás büntetettét valósítja meg.

Ezen büntetőügytől azonban jelen ügy lényegesen különbözik. A BH 97/164 számú jogesetben az alezredes vádlott az alárendeltje büntetőjogi felelősségre vonásának a kizárólagos előfeltételét mulasztotta el szándékosan, amikor a Katonai Ügyészségnek nem tett feljelentést. Jelen ügyben a megalapozottan rögzített tényállásból is megállapíthatóan a 2002. július 13. napjáról 14. napjára virradó éjszaka a 22 óra 30 perc és 23 óra közötti időben történt intézkedést követően már 23 óra 10 perckor Murzsa László sértett és családja megjelent a Rendőrkapitányságon, ahol a bántalmazás tényét bejelentették. Ezt követően alig másfél óra múlva a július 14. napján 0 óra 55 perckor a Megyei Kórház Traumatológiai Osztályának ügyeletes orvosa telefonon tett bejelentést a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Rendőr-főkapitányság Központi Ügyeletére arról, hogy ellátták sértett sérüléseit, aki sérülései keletkezésének okaként szolgálatban lévő rendőr általi bántalmazását jelölte meg. Ezt követően 2002. július 14. napján 01 óra és 02 óra közötti időben vádlott már utasította rendőr-zászlóst, hogy az állomány illetékes parancsnokot rendőr-főhadnagyot rendelje be és vizsgálja ki a rendőri intézkedést. A sértett 2002. július

18. napján írásbeli feljelentést is tett a Megyei Ügyészség Nyomozó Hivatalnál vádlott rendőr-főtörzsőrmester és a másik két intézkedő rendőr ellen.

Az irányadó tényállásból tehát megállapítható, hogy a hajnali órákban megvalósult bűncselekmény befejeződését követően két órán belül már a sértett és a kórház részéről is megtörtént a büntetőeljárás kezdeményezése, amelyről vádlott tudomással bírt. Tudomással bírt tehát arról, hogy függetlenül attól, hogy ő a feljelentését az ügyben megteszi-e vagy sem a büntetőeljárás megindul, így tudomással bírt arról, hogy a feljelentésének elmulasztásával a büntetőeljárást meghiusítani nem tudja, az tőle függetlenül megindult.

Nem fogadható el az az ügyési álláspont, mely szerint legkésőbb 23 órakor köteles lett volna a vádlott a büntetőeljárás iránt intézkedni, hiszen a haladéktalanság sem vezethet olyan lehetetlen feltételeket támasztó gyakorlathoz, hogy néhány perc késlekedés egy 5 éves büntetési tétellel fenyegetett bűncselekmény megvalósulását eredményezze. A büntetőeljárás meghiusulását semmiképpen nem eredményezi az, hogy a készenléti szolgálatban lévő vádlott nem 23 órakor, hanem csak mintegy másfél óra múlva intézkedett először az ügyben. Ugyancsak nem lehet annak ügydöntő jelentőséget tulajdonítani, hogy ezen intézkedése csak a hivatalos eljárásban elkövetett bántalmazás sértettjének a feljelentését követően történt meg, hiszen a 23 órakor befejeződött bántalmazást követően mintegy 10 perccel a sértett és családja részéről a rendőrségi feljelentés már megtörtént. A büntetőügy megítélését nem lehet attól függővé tenni, hogy a sértettnek milyen gyorsan sikerült a saját feljelentését megtenni.

A Debreceni Ítéltábla jelen büntetőügy jogi megítélésénél irányadónak tartotta a Legfelsőbb Bíróság Bf.V.714/1998/4. számú döntését, mely hasonló tényállás kapcsán egységesen folytatólagosan elkövetett jelentési kötelezettség megszegése büntettének minősítette a vádlott cselekményét, míg a 2 rb. hivatalos személy által elkövetett bűnpártolás büntette miatt emelt vádak alól a vádlottat felmentette. Csupán megjegyzi az ítéltábla, hogy ezen hivatkozott másik ügyben a késedelmes jelentést a vádlott majdnem egy év tartamban nem teljesítette és nem egy néhány perces és órás késedelemről volt szó. Jelen büntetőügyben sem tárható fel olyan tény, amelyből arra lehetne következtetni, hogy a vádlott a büntetőeljárás sikerének meghiusulására törekedett volna, és ilyen ténybeli következtetés kizárólag abból, hogy a vádlott tudatában fel kellett merülnie, miszerint magatartásának következményeként a büntetőeljárás elhúzódik illetőleg meghiusulhat nem vonható.

Jelen ügyben is a Btk. 244. § (1) bekezdésének b/ pontja és a (3) bekezdésének b/ pontja a célzat, mit törvényi tényállási elem hiányában nem valósult meg. A bűnpártolásnak a büntetőeljárás meghiusítására törekvésben megjelölt elkövetési formája célzatos magatartás. Ennek megállapítására csak akkor kerülhet sor, ha az elkövető olyan magatartást tanúsított, amely kifejezetten a büntetőeljárás sikerének meghiusítását célozza. Már a Bf.V.714/1998/4. számú Legfelsőbb Bírósági határozat is utal rá, hogy amennyiben ezen célzat megállapítható, annak hogy a cselekmény kiváltó oka mi volt, már nincs jelentősége a minősítés szempontjából. Az állandó bírói gyakorlat szerint azonban önmagában az, hogy a hivatalos személy különböző okokból, de nem kifejezetten a végett,

hogy ezzel a büntetőeljárás sikerét megghiúsítsa, a szükséges intézkedéseket - akár nyomozás elrendelésének elmulasztásáig terjedően, ha az is hatáskörébe tartozik - nem teszi meg, a bűnpárolás bűncselekményének megállapítására nem ad alapot. „Ez még akkor sem foghat helyt, ha kétségtelen, hogy az adott magatartás mellett az elkövető tudatában fel kell merülnie, magatartása folytán valamely bűncselekmény elkövetője, esetleg mentesülhet a büntetőeljárás alól”. (BJD 9079 számú eseti határozat) Az ilyen magatartás természetesen nem nyújt alapot a Btk. 225. § szerinti - ugyancsak célzatos - bűncselekmény, a hivatali visszaélés büntette megállapítására sem. Ugyanakkor az, amennyiben a hivatalos személy egyben a Btk. 122. § (1) bekezdése szerinti katona is, katonai bűncselekmény megállapításához vezethet.

Jelen ügyben a vádlottnak több olyan oka is lehetett, ami miatt a feljelentési illetőleg jelentéstételi kötelezettségét nem teljesítette. Jelen ügyben az ominózus rendőri intézkedéskor saját vallomása szerint is mintegy 20 méterre állt az intézkedő rendőr kollegáitól, és az általa észlelt testi sértést követően az intézkedésbe nem avatkozott be. Így attól is joggal tarthatott, hogy a valóság feltárása esetén az alaphűncselekményhez kapcsolódó bűnsegédi magatartással is meggyanúsíthatják, de rosszul értelmezett kollegiális szempontok is vezérelhették.

A vádlott ügyében a katonai bűncselekmények és az igazságszolgáltatás elleni bűncselekmény között pusztán az alaki halmazat kérdése merülhet fel, ugyanis a jelentési kötelezettség illetőleg az előjárói intézkedés elmulasztásán túl térben és időben elkülönülő további többletmagatartást nem tanúsított. A Legfelsőbb Bíróság Bf.V.1926/1994/3. számú ítéletében pld. a Btk. 361. § (1) bekezdés a/ pontja szerint minősült kizárólag az a vádlotti magatartás, hogy a beosztott által elkövetett bűncselekményről a tudomásszerzését követően nyomban nem teljesítette jelentési kötelezettségét. Ebben az ügyben a hivatalos személy által elkövetett bűnpárolás büntette egy más bűncselekménnyel valósult meg, amely a Legfelsőbb Bíróság döntéséből is kitűnően térben és időben is elkülönült a katonai bűncselekménytől ami már anyagi halmazat.

A Debreceni Ítéltábla megállapítása szerint a vádlott magatartása a katonai jogviszonyból eredően a szolgálati rendet és fegyelmet sértette, míg a további jog védte érdeket az igazságszolgáltatás rendjét nem sértette, hiszen tőle függetlenül is megindult a büntetőeljárás az ő tudomásával.

A Debreceni Ítéltábla egyebekben egyetértett a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság azon megállapításával, mely szerint a vádlottnál a feljelentési kötelezettség a rendőrségi szolgálati szabályzatról szóló 3/1995. BM rendelet 12. § (2) bekezdése alapján nem volt mellőzhető, még akkor sem, ha a vádlott tudomással bírt arról, hogy a büntetőeljárás beosztottja ellen megindul. A 3/1995. (III.1.) BM rendelet 12. § (1) bekezdése ugyanis egyértelmű abban, hogy a rendőr az általa észlelt vagy tudomására jutott és hivatalból üldözendő bűncselekményről az elkövető ismert annak megjelölésével feljelentést tesz. Ez a kötelezettség feltétlen és amennyiben a törvény kijelentő módot használ, úgy azt kötelező cselekvést ír elő.

Nem fogadta el viszont az ítéltábla azt az érvelést, amely szerint a mintegy másfél óras késedelem a hajnali órákban az ügy kivizsgálására a haladéktalanságot kizárta, továbbá

azt, hogy ez a katonai szolgálati rendet, fegyelmet sértő magatartás egyben a büntetőeljárás megghiúsítására törekvés célzatát jelentené.

Szükséges még utalni a Legfelsőbb Bíróság Kbf.I.16/2006. számon közzétett döntésére, amelyben a vádlott ugyancsak a Magyar Köztársaság Rendőrségének Szolgálati Szabályzata 94. § (1) bekezdés b/ pontját szegte meg, amikor beosztottjának katonai bűncselekmény gyanúját keltő cselekménye miatt nem tett jelentést. Ezen büntetőügyben is annak ellenére nem került sor a tárgyi bűnpárolás miatt felelősség megállapítására, hogy a vádlott hasonlóan a jelen ügy vádlottjához nem rendelkezett katonai nyomozási hatáskörrel és nem mérlegelhette, hogy a beosztottja ellen érkezett bejelentést, amely katonai bűncselekmény elkövetésének gyanúját keltette, továbbítja-e az illetékes nyomozási hatáskörrel rendelkező eljárónak vagy sem. Jelen ügyben a bűncselekmény gyanúját nem is a vádlottnál tették meg, arról őt csak tájékoztatták, így a büntetőeljárás tőle függetlenül történő megindulásáról is tudomása volt.

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság a feljelentési kötelezettség kapcsán helyesen vetette el a Nyíregyházi Városi Bíróság érvelését azonban szükséges lett volna határozottabban is mellőzni az ítéletből a Nyíregyházi Városi Bíróság ítéletének 9. oldalán 5. bekezdését, amelyben részben „Istenre” történik hivatkozás, továbbá olyan folyamatban lévő büntető ügyekre, amelyek megítélése vitatott.

Egyetértett továbbá az ítélőtábla a megyei bíróság egyébként kifogástalan azon jogi érvelésével, amelyben helyes indokokkal fejt ki, hogy vádlott készenléti szolgálata alatt is, mint hivatalos személy magatartása egyben a saját eljárásához is kapcsolódott. A megállapított tényállásból azonban nem lehet olyan következtetést levonni, hogy a vádlott a mulasztásával azt a célt akarta elérni, hogy az alárendelt hivatalos személy a büntetőjogi felelősségre vonás alól mentesüljön.

Szükséges még az ítélőtábla álláspontja szerint a Nyíregyházi Városi Bíróság ítéletének 7. oldal utolsó bekezdését kifejezetten mellőzni, amely az alapügyben eljáró megyei és fővárosi ítélőtábla mint másodfokú bíróság jogi tévedését taglalja. A jogerős döntés kapcsán ilyen megállapítást a városi bíróság nem tehetett volna, de téves is az álláspontja, ugyanis az alapügyben eljáró bíróságoknak a vád tárgyává tett bűncselekményről kellett határozniuk, és az alapügyben megállapított tényállás sem tartalmazott a büntetőeljárás megghiúsítására irányuló célzatot, így a hamis tanúzás helyett maradék bűncselekményként a bűnpártolásban sem lett volna lehetősége az alapügyben eljáró bíróságoknak bűnösséget kimondó ítéletet hozniuk.

Helyesen mutatott rá a megyei bíróság arra is, hogy a korábbi eljárásban az aktív hamis vallomástétel képezte a vád tárgyát, amely jelen ügyben is ítélt dolognak tekinthető, míg a jelen vád tárgyát képező bűnös mulasztásokat lehet csak vizsgálni, így a feljelentési kötelezettség valamint a jelentéstételi kötelezettség elmulasztását abból a szempontból, hogy azzal az igazságszolgáltatás elleni bűncselekmény megvalósult-e.

Jelen büntető ügyben megállapítható, hogy a vádhatóság észlelte, hogy a Btk. 361. §-ában foglalt előjárói intézkedés elmulasztása bűncselekmény már elévült, így emiatt a vádhatóság nem is emelt vádat, arról döntenie sem kellett.

A vád tárgyává tett elkövetési magatartások közül a vádlott a terhére felrótt jelentéstételi kötelezettséget is kétségtelenül elmulasztotta megtenni a tekintetben, hogy az eseményeknek szemtanúja volt, azonban semmilyen olyan adat nem merült fel a büntetőeljárásban, mely szerint ő ezt eltitkolta volna vagy bárkit befolyásolni akart volna, hogy hogyan tegye meg a vallomását. A megindult büntetőeljárásban sem vitatta, hogy az eseményeknek szemtanúja volt, és azt az ügy egyéb adatai is igazolták.

Az iratokból és a tényállásból is megállapíthatóan 2002. július 13-án este az egyik bejelentő a garázdaságról a vádlott volt, aki nyilvánvalóan tudta, hogy a bejelentését a számítógép rögzíti. A bejelentésből is kiderül, amely 22 óra 28 perckor történt, hogy a vádlott szemtanúja olyan cselekménynek, amely rendőri intézkedést igényel. Tekintettel arra, hogy már más bejelentés is történt, a járőrök a helyszínre útban voltak és 2 percen belül meg is érkeztek, amint azt a tényállás is tartalmazza.

Abban az esetben, ha a feljelentési kötelezettség megsértését illetőleg azt a magatartását, mely szerint nem jelentette, hogy szemtanúja volt az eseményeknek külön választjuk, akkor a jelentési kötelezettség teljesítésével ugyancsak bűncselekmény elkövetésével azaz a Btk. 361. §-ában foglalt előjárói intézkedés elmulasztásával vádolta volna saját magát.

A jelentés ebben az esetben vallomás jellegű tartalommal is bír, és a Be. 8. §-ában rögzített általános szabály az önvádra kötelezés tilalmára itt is irányadó. Senki sem kötelezhető arra ugyanis, hogy önmagát terhelő vallomást tegyen, és önmaga ellen bizonyítékot szolgáltatson.

Ebből következően is az a következtetés vonható le, hogy a vádlott a magatartásával legfeljebb a katonai szolgálati rendet, és fegyelmet mint jogvéde érdeket sértette, de az igazságszolgáltatás elleni bűncselekményt nem.

Mindezek alapján a Debreceni Ítéltábla Be. 398. § (1) bekezdése alapján a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság 1.Bf.89/2007. számú ítéletét megváltoztatta és a vádlottat az ellene hivatalos személy által elkövetett bűnpártolás büntette miatt emelt vád alól a Be. 331. § (1) bekezdés illetőleg a Be. 6. § (3) bekezdés b/ pontjára hivatkozással felmentette.

Debrecen, 2008. február 13. napján

Dr. Kardos Sándorsk.. Elek Balázs sk.

a tanács elnöke

a tanács tagja előadó

dr. Gömöri Olivér sk.

a tanács tagja

Záradék!

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság 2007. szeptember hó 25. napján kelt 1 Bf. 89/2007/3. számú ítélete a harmadfokú bíróság ítéletében leírt változtatásokkal a mai napon jogerőre emelkedett.

Debrecen, 2008. február 13. napján

Dr. Kardos Sándor sk.

A tanács elnöke